

середовища. Без їхнього впровадження усіляка взаємодія між викладачами і здобувачами вищої освіти не є продуктивною і може викликати сумнів.

Основними засадами академічної доброчесності, згідно із вітчизняним законодавством, є:

- самостійне виконання завдань у процесі навчання та проведення наукових досліджень;
- покликання на джерела використаної інформації;
- дотримання норм законодавства та авторського права;
- надання достовірної інформації про результати навчально-наукової діяльності

(Науменко, Білас, 2008).

Грубим порушенням принципів академічної доброчесності є академічний плагіат, що ґрунтується на запозиченні результатів науково дослідження іншою особою і може відобразитися в наукових, науково-методичних публікаціях під іншим прізвиськом без згоди автора та без вказівки на першоджерело.

Проявами плагіату є фабрикація, обман, списування та хабарництво. Фабрикацію розуміють як фальсифікацію результатів досліджень, обман трактують як надання завідомо неправдивої інформації, а списування – це використання без дозволу зовнішнього джерела інформації, то хабарництво – це неправомірна дія для отримання матеріальної / нематеріальної вигоди (Про освіту, 2017).

Питання порушення принципів академічної доброчесності є вкрай актуальним в сучасному вітчизняному освітньому середовищі, оскільки кількість зафіксованих випадків плагіату є значною. Це зумовлено поширенням корупції і хабарництва в нашому суспільстві, що деструктивно впливають на всі його галузі, особливо науку й освіту загалом.

Отже, принципи доброчесності поширені в тій академічній спільноті, де її стандарти відповідають основоположним цінностям і мають підтримку з боку керівництва освітнього закладу. Освітні інституції, що впроваджують в практику політику доброчесності, тим самим сприяють формуванню громадянської й організаційної культури суспільства.

Література

1. Науменко Л.П., Білас Л.М. *Академічна доброчесність: виклики сьогодення*. (2008). Академічна доброчесність: виклики сучасності. Варшава.
2. Про освіту. Стаття 42. Академічна доброчесність. (2017).

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Скляр Анна

*студентка 3 курсу спеціальності 076 «Підприємництво,
торгівля та біржова діяльність»*

*Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

Академічна доброчесність базується на згоді усіх учасників академічного процесу дотримуватися правил та виконувати покладені на них обов'язки. На жаль, непорозуміння між викладачами та здобувачами вищої освіти часто призводять до взаємної неприязні.

Доброчесність є необхідною й важливою складовою будь-якого істинного досвіду освіти – доброчесність з боку як викладача, так і здобувача вищої освіти.

Міжнародний центр академічної доброчесності при Ратлендському інституті етики, Університет Клемсон в Південній Кароліні, розробив документ “Фундаментальні цінності академічної доброчесності” (Fishman 2012). За цим підходом, академічна доброчесність – це

відданість академічної спільноти, навіть перед лицем труднощів, шести фундаментальним цінностям: чесності, довірі, справедливості, повазі, відповідальності й мужності.

Академічна доброчесність — це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками передбачає: посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право; надання достовірної інформації про результати досліджень та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність; контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

Порушенням академічної доброчесності вважається: академічний плагіат — оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості), та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства; формою академічного плагіату є самоплагіат, що полягає у відтворенні без посилання на джерело інформації власних раніше опублікованих текстів; фабрикація — фальсифікація результатів досліджень, посилань, або будь-яких інших даних, що стосуються освітнього процесу; обман — надання завідомо неправдивої інформації стосовно власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; списування — використання без відповідного дозволу зовнішніх джерел інформації під час оцінювання результатів навчання; хабарництво — надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна чи послуг матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної вигоди в освітньому процесі.

Література

1. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. Режим доступу: https://kodeksy.com.ua/pro_osvitu/statja-42.htm.

Примітка: науковий керівний – Ряснянська А.М., к.е.н., старший викладач кафедри підприємництво, торгівля та біржова діяльність.